LW. 23.499/86.

Aleg. B. 21.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy i gwarectwa w Jaworzniu, wraz okolicznemi gminami, co do utworzenia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. Grudnia 1885 przekazującej nam do zbadania petycyę gminy Jaworznia i okolicznych, o utworzenie w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego, mamy zaszczyt po zasięgnięciu w tej sprawie opinii tak Reprezentacyi powiatowej w Chrzanowie, jako też c. k. Prezydyum Sądu wyższego krajowego w Krakowie, przedłożyć.

Do r. 1867. Jaworzno miało siedzibę c. k. mięszanego urzędu powiatowego, wykonywującego i władzę sądowniczą. Po zniesieniu jej gmina dwukrotnie już upominała się o ustanowienie tam Sądu powiatowego; raz w r. 1874. wniosła oto petycyę do Wysokiego Sejmu (LW. 2013), której jednak komisya zajmująca się wówczas ułożeniem podziału kraju na okręgi administracyjne i sądowe nie uwzględniła z powodu, że nowy okręg sądowy byłby za mały pod względem zaludnienia, a siedziba zanadto blisko położoną od miasta Chrzanowa.

W roku 1877. podobnej treści petycyę, jako przekazaną sobie przez Wysoki Sejm, Wydział krajowy załatwił odmownie (LW. 18683/77 25912/77), opierając się tak na powyższej opinii komisyjnej, jako też na opinii Reprezentacyi powiatowej w Chrzanowie, głównie zaś z tego powodu, że proponowany okręg przyszłego Sądu miał tylko 10.032 ludności.

Obecnie jednak sytuacya ta uległa wielkiej zmianie na korzyść Jaworzna, jak wskazują następujące cyfry:

I tak ludność całego powiatu sądowego Chrzanowskiego wynosi podług spisu z roku 1880. 46.659 głów mieszczącą się w 46-ciu gminach z 30 obszarami dworskiemi; ludność znowu ośmiu gmin, które podpisały petycye do Wysokiego Sejmu o utworzenie Sądu w Jaworzniu przedstawia się:

1)	Jaworzno	5185
2)	Byczyna	1234
3)	Dąb	206
4)	Jeleń	1311
5)	Dąbrowa	1082
6)	Szczakowa	1098
7)	Długoszyn	510
8)	Ciężkowice	1488
		23.014

czyli, że ludność wzrosła tu więcej niż podwójnie, a obecnie w roku 1886. wynosi jeszcze nieco więcej.

Przyczyna tego wzrostu leży w rozwoju kopalni węgla kamiennego w Jaworzniu i Dąbrowej tudzież przemysłu fabrycznego w Szczakowej, które mają zapewnioną przyszłość. Rozdział zatem dość obszernego i zaludnionego okręgu sądowego w Chrzanowie na dwa jest dla należytego wymiaru sprawiedliwości w tej okolicy pożądanym, tembardziej, że już sama miejscowość Jaworzno, mając 5185 ludności, jest porządnie zabudowaną osadą przemysłową, zatem wymagającą nieraz szybkiego na miejscu załatwienia różnych spraw sądowych.

Toż samo zapatrywanie już oddawna podziela i c. k. Prezydyum Sądu wyższego w Krakowie, skoro dwukrotnie czyniło przedłożenia c. k. Ministerstwu Sprawiedliwości o utworzenie nowego Sądu w Jaworzniu, czego jednak nie uwzględniono głównie z tej przyczyny, że uchwała sejmowa z dnia 29. Maja 1875 przyjmując ułożony przez komisyę mięszaną plan podziału kraju, potrzeby ustanowienia nowego Sądu powiatowego w Jaworzniu nie uznała.

W obec tych danych nie możemy uznać za usprawiedliwioną opinii Reprezentacyi powiatu Chrzanowskiego, która na posiedzeniu z dnia 6. Listopada 1885 r., powołując się na opinię swą już w tej sprawie udzieloną Wydziałowi krajowemu w r. 1877., nie widzi potrzeby zaprowadzania nowego Sądu powiatowego w Jaworzniu. Dla tego też Wydział krajowy ze względu na przytoczony powyżej stan rzeczy, jak również z uwagi, że zaprowadzenie nowego Sądu powiatowego w Jaworzniu, przez rozdział dość licznego personalu Sądu powiatowego w Chrzanowie, nie narazi c. k. Rządu na większe wydatki, tembardziej, że zarząd gwarectwa w Jaworzniu ofiaruje na lat 10 bezpłatne pomieszczenie dla Sądu i aresztów, opał zaś i światło również bezpłatnie na lat 30, ma zaszczyt wnieść:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w myśl ustawy z dnia 11. Czerwca 1868 (Nr. 59 Dz. u. p.) objawia c. k. Rządowi opinię, iż dla udogodnienia mieszkańcom powiatu Chrzanowskiego wymiaru sprawiedliwości pożądanem jest utworzenie w obrębie tego Starostwa trzeciego Sądu powiatowego z siedzibą w miejscowości Jaworzniu, do okręgu którego weszłyby następujące gminy i obszary dworskie wyłączone z okręgu c. k. Sądu powiatowego Chrzanowskiego, mianowicie: Jaworzno z attynencyami, Kolonja i Niedzieliska, Byczyna, Dąb, Jeleń, Dąbrowa, Szczakowa, Długoszyn i Ciężkowice.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 25. Maja 1886 r.

Marszałek krajowy:
Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:
Teofil Bereźnicki w. r.
Członek Wydziału krajowego.